

„Jugoslavija ni nastala za zeleno mizo, ampak z žrtvami vseh delov države,“

pravi članek o zgodovini bojev za ustanovitev Jugoslavije, ki ga je objavila „Berliner Börsen Zeitung“

Berlin, 23. marca. DNB. Jutranja »Berliner Börsen Zeitung« prinaša zelo tople članke o Jugoslaviji. Članek zelo objektivno in simpatično razpravlja o zgodovini bojev jugoslovanskega naroda za uresničitev njegovega zedinjenja. Članek govori o različnostih v Jugoslaviji, ki kljub zgodovinskim nasprotjem predstavljajo eno edinstveno celoto. Članek, ki je prežet z globokim poznavanjem jugoslovanskih narodnih bojev in stremeljenj, opisuje stoletne napore srbskega naroda, da si ohrani svoje ognjišče. Dalje govori o stoletnih naporih srbskega naroda za osvoboditev izpod Turkov in o naporih Hrvatov, da bi si priborili svojo svobodo. Članek dalje pravi, da Jugoslavija ni nastala za zeleno mizo, ampak z velikimi vojaškimi podvigi srbske vojske in naporu vseh delov Jugoslavije, da bi prišli do svoje samostojne in združene domovine. Na koncu članka pravi: Nobenemu od sosedov Jugoslavije ni na tem, da bi bila Jugoslavija oslajena. Interesom sosedov Jugoslavije najbolj odgovarja to, da Jugoslavija še naprej ohrani svoj dosedanj čvrsti položaj. Jugoslavija, ki je gospodar najvažnejših potov, ki vodijo skozi Srednjo Evropo na Vzhod, predstavlja že od začetka vojne močan činitelj miru na Balkanu, in po tem takem zelo pomemben odpor proti vsem tistim, ki hočejo, da bi se vojna razširila v tem delu Evrope.

„Svoboda, neodvisnost in državna celota“

Belgrad, 23. marca. j. Današnja »Politika« je objavila članek pod naslovom »Naše ljudstvo in sedanji zunanji položaj« iz katerega posnemamo:

Iz zadnjega poročila s seje vlade se je izvedelo, da je jugoslovanska vlada v četrtih posvetilih svoje triurne seje razpravi o perečih vprašanjih v zvezi s sedanjim zunanjim položajem. Temu poročilu je naša javnost posvetila vso pozornost, kajti prišlo je v trenutku, ko se vsak državljan te države s pravico bavi z istim vprašanjem. Ne samo danes, temveč od zmerom je naše ljudstvo kazalo temeljno značilnost svojega značaja: ljubezen do domovine, do miru in dela v polnem dostojanstvu. Stoletne borbe, katerih se je moralo udeleževati, in pripravljenost ter odločenost, da si s skrajnimi sredstvi zagotovi boljše bodočnost, so kazale vedno na iste cilje da potem v miru po končani borbi brez sovraštva in zlih misli nadaljuje s svojim nesebičnim delom, ki je koristno tako zanj kakor za druge. Svojo svobo-

do, svojo neodvisnost in svojo državo je znalo vedno ljubiti nad vse in je zanje prispevalo tudi svoje žrtve. In prav zato, ker ima vse te dobrine vsajane v svojem srcu in jih ima vedno pred očmi, ni naše ljudstvo nikdar pozabilo na to, da jih je znalo modro varovati in ščititi.

Članek pravi dalje: Pri nas je politika miru, prvenstveno pa politika dobrih in prijateljskih odnosov s sosedmi vedno stremela in še stremi za tem, da se zjamčijo naši narodni in in življenjski ideali, svoboda, neodvisnost in državna celota. Na tem se tudi danes dela in trudi, kajti prevladuje mnenje, da za skupnost ni treba delati vedno le s skrajnimi sredstvi, z oboroženo silo temveč z miroljubnimi stremeljenji, da bi se s tem ustvaril močan branik, ki bi zadržal razširitev bojnega meteža, čigar razširjenja si nihče ne želi, in da bi preprečili uničevanje in vse druge strahote vojne.

Ob takšni politiki lahko ostane naša država izven vojnega požara, da se bo po končani vojni, ob novem stanju v Evropi, ki bo neizgibno nastopilo, lahko posvetila utrditvi mirnodopskih razmer, sodelovanju med narodi ter gospodarski obnovi in sicer v korist sebi in drugim. Da bi bilo mogoče takšno politiko izvesti, pa je treba brez dvoma upoštevati dejansko stanje okrog nas in pri nas. Zunanje-politična stvarnost je v vojnem času spremenljiva in tem spremembam se mora naša zunanja politika prilagoditi, če hočemo dosledno

ohraniti svoje miroljubno stališče. Razume pa se, da bo šla ta prilagoditev zunanjim razmeram do tiste meje, dokler ne bosta ogroženi naša svoboda in neodvisnost in dokler bodo naše državne meje za vsakogar nedotakljive. Prav zato pa je potrebno, da se pri tej prilagoditvi ohrani tudi enodušnost doma in da ne izgine zaupanje, ki ga moramo imeti drug v drugega. Enodušnost in zaupanje bo v sedanjem položaju moči doseči samo s prepričanjem, da nikomur med nami, pa naj se nahaja na katerem koli mestu, ne manjka patriotizma niti skrbi, da se stori samo tisto, kar je ljudstvu v korist.

MACUOKA V MOSKVI

Moskva, 23. marca. DNB. Danes popoldne je prispel v Moskvo na poti v Berlin japonski zunanji minister Macuoka. Prispel je s čezsibirskim ekspresom. Na jaroslavski železnici postaja so Macuoka pričakovali namestnik komisarja za zun. zadeve Lozovski, šef protokola Barkov in šef oddelka za vzhodno Azijo v komisariatu za zun. zadeve Zarskin. Poleg tega so Macuoka pričakovali japonski veleposlanik v Moskvi Tatekava in vse osebje japonskega veleposlaništva. Japonskega zunanjega ministra so pričakovali in pozdravili tudi veleposlaniki in poslaniki držav podpisnic trozvezje.

Rusija in Turčija se zblížujeta

Budimpešta, 23. marca. m. »Magyar Nemzet« prinaša dopis iz Ankare, v katerem pravi, da ankarski krogi že nekaj dni z največjo pozornostjo zasledujejo diplomatske razgovore med Turčijo in Moskvo. V zvezi s tem poročajo, da bo v najkrajšem času objavljeno tudi turško poročilo o poteku in uspehu teh diplomatskih razgovorov. Isti krogi pričakujejo podpis sovjetsko-turške skupne izjave. »Magyar Nemzet« ima v zvezi s tem tudi poročilo, da bo ta izjava vsebovala medsebojen sporazum o nenapadanju. Na istih mestih prav tako pravijo, da ta skupna izjava ne bo imela oblike nenapadnega sporazuma, temveč da bo po vsej vsebini podobna turško-bolgarski izjavi.

Budimpešta, 23. marca. m. »Magyar Nemzet« poroča iz Zürich, da je stališče Sovjetske Rusije do Turčije zbudilo pravo presenečenje.

Turško časopisje — piše »Magyar Nemzet« — poudarja, da je zadržanje Sovjetske Rusije do Turčije v zadnjih tednih postalo zelo sovražno. Nezaupanje, ki je vladalo dozdaj, se je ublažilo, čeprav še ni popolnoma izginilo. Dobro poučeni politični krogi smatrajo, da je Turčija zelo v skrbeh zaradi usode Soluna.

148. dan vojne med Italijo in Grčijo:

Italijani napadli grška letališča

Nekje v Italiji, 23. marca. Stefani: Uradno poročilo št. 289 vrhovnega poveljstva italijanske oborožene sile pravi:

Grško bojišče: Topništvo je bilo na obeh straneh delavno. Italijanska letala so napadla pristanišče in letališča na Krfu. Pri napadu na sovražnikove ladje je bila ena ladja potopljena, druga pa močno poškodovana. Naša letala so z majhne višine napadla grška letališča pri Paramiti in zažgala tri letala na tleh, dočim jih je bilo nekaj poškodovanih. V letalskih bitkah so italijanska letala sestrelila dve sovražnikovi letali tipa »Gloucester«. Lovska skupina pod poveljstvom majorja Oscara Molinarja je dosegla svojo 50. zmago v zraku. Letala nemškega letalskega zbora so napadla pristanišče La Valetta na Malti. Letala so bombardirala ladje, ki so bile v pristanišču, in baterije. V letalskih bitkah nad Malto je bilo sestreljenih sedem letal tipa »Hurricane«.

Atene, 23. marca. AA. Atenska agencija poroča: Uradno poročilo št. 147 vrhovnega poveljstva

grške vojske od 22. marca pravi: Podnevi ni bilo patrolne in topniške delavnosti, ki je krajevno imela značaj manjših borb. Ujetih je bilo nekaj sovražnikovih vojakov.

Uradno poročilo ministrstva za notranjo varnost pravi: Sovražnikova letala so večeraj bombardirala Kiparisio, niso pa naredila večje škode. Cloveških žrtve ni bilo. Sovražnikova letala so bombardirala tudi Krf, kjer je bilo nekaj človeških žrtve, tvarna škoda pa ni bila velika. Letala so metala bombe tudi na nekatere kraje v Egiptu in na Kreti.

Atene, 23. marca. Reuter: Vrhovno poveljstvo britanskih oboroženih sil v Grčiji sporoča: Večeraj je bilo sestreljeno eno sovražnikovo letalo, drugo pa med sovražnikovimi napadi. Ta sovražnikov napad je veljal v glavnem nekemu oporišču angleškega letalstva v zahodni Grčiji. Vsa naša letala so se vrnila v svoja oporišča. Sovražnikov napad ni povzročil velikih žrtve.

Strahoviti boji okrog Kerena

Angleži so v Južni Abesiniji zavzeli mesto Neghelli

Nekje v Italiji, 23. marca. Stefani: Uradno poročajo:

Severnoafriško bojišče: Nemške in italijanske skupine so napadle sovražnikove kolone, ki so bile na pohodu. Letala so bombardirala tudi čete na pohodu.

V vzhodnem delu Sredozemskega morja so italijanska letala napadla angleški konvoj. Letala so metala bombe in torpeda. Zadata je bila neka sovražnikova 10 tisočtonska ladja. Nemška letala so napadla tudi sovražnikov konvoj in potopila tri sovražnikove trgovske ladje. Tudi neka druga sovražnikova trgovska ladja je bila hudo poškodovana. Neka italijanska lovska skupina je v nizkem poletu letala nad letališčem pri Heraklionu na Kreti in zažgala neko sovražnikovo letalo, ki je bilo na tleh, dočim je drugo poškodovano.

Vzhodna Afrika: Na predvečer 21. marca je sovražnik zopet napadel Keren. Italijanske čete so ta napad odbile in sovražniku prizadele hude izgube. Naše skupine so bombardirale sovražnikove oddelke. V letalskih bitkah so bila sestreljena tri angleška letala. Dve letali se nista vrnila v svoje oporišče.

Na področju Gala in Sidamo so italijanske čete odbile poskus sovražnikove kolone prebiti se in presekati pot k Javellu. Sovražnikova letala so letala nad Diredauo, Kerenom in Asmaro ter še nekaterimi drugimi mesti v Eritreji. Pri napadu sovražnikovih letal na Asmaro sta bili ubiti dve osebi, devet pa jih je bilo ranjenih. Sestreljeno je bilo eno angleško letalo. Italijanska lovska letala so nad Diredauo sestrelila eno angleško letalo.

Med naštetimi operacijami je sovražnik izgubil 11 letal, ki so jih sestrelila italijanska letala, dočim so nemška letala sestrelila sedem angleških letal.

Khartum, 23. marca. g. Reuter: Bitka za Keren divja z neverjetno srditostjo naprej. Imperijalne in zavezniške čete so zdaj obkrožile Keren od severozahoda in juga. RAF je v soboto dopoldne izvedel strokovit strogolovski napad na italijanske utrjene pozicije. Napad je trajal več ur. Vojaški strokovnjaki na bojišču trdijo, da so Italijani pri Kerenu zbrali elitne eritrejske čete ter pritegnili v obrambo tudi čete iz Abesinije in Somalijske. Italijanski alpinci so zdaj dva dni zapored poskušali s srditimi protinapadi na jugu. Bili pa so vselej odbiti.

RAF je bombardiral tudi železniško progo med Diredauo in Davashom. Južnoafriška letala so napadla Asab ter železnico med Addis Abebo in Diredauo. Silovit strogolovski napad južnoafriških letal pa je veljal Hararju.

V Abesiniji stiskajo abesinski rodoljubi in angleške čete obroč okrog Debramarkosa in se bližajo s severa Addis Abebi.

V Tripolitani pa so letala angleškega letalskega zbora v Afriki napadla motorne transporte na obalni cesti med Misurato in Tripolisom.

Kairo, 23. marca. Reuter: Vrhovno poveljstvo angleških oboroženih sil na srednjem vzhodu sporoča: Libija: Nič novega.

Eritreja: Na področju Kerena se boji nadaljujejo. Večeraj so naše čete zabeležile nekaj krajevnih uspehov in je sovražnik pretrpel izgube. Ujeli smo 30 sovražnikovih vojakov. — Abesinija: Zavzeli smo važno mesto Negeli. V vseh ostalih krajih se operacije nadaljujejo v našo korist.

Kairo, 23. marca. Reuter. Letala južnoafriškega zračnega poveljstva so bombardirala železnice, letališča, na katerih so uničila več letal, vnovič napadla strogolavsko Keren, razrušila v Asmaru železniško postajo, zbila dve letali tipa »SA 42«, bombardirala železnico med Addis Abebo in Džibuti-jem, kraja Agdei in Kota ter uničila veliko transportno kolono med Oso in Dabašem.

Vrhovno poveljstvo angleške vojske v Kairu javlja, da so pri napadu na Keren angleške čete danes zajele novih 130 ujetnikov na jugu. Na severovzhodu pa so svobodno francoske čete zavzele 2000 m visok položaj v boju na nož. Južnoafriška letala so skupaj z RAFom bombardirala pokrajino Gondar, kjer so zadela skladišča, barake in letališča.

Nad Anglijo večeraj in ponoči ni bilo večjih napadov

Angleška letala nad nemškimi pristanišči in industrijskimi mesti

London, 23. marca. g. Reuter: V noči od sobote na nedeljo nad Anglijo ni bilo nobenega nemškega letala. Preden se je stemnilo, je priletelo eno samo letalo nad vzhodno obalo ter vrгло bombe, ki so napravile malenkostno škodo, niso pa zahtevale žrtve. Protiletalsko topništvo je to letalo zbil.

London, 23. marca. g. Reuter: Seznam letalskih napadov angleškega letalstva v preteklem tednu izkazuje angleške napade na Kiel, Wilhelmshafen, Emden in Bremen, kjer so bili bombardirani trgovski in vojni dokli ter vojna industrija, na Köln in Düsseldorf, kjer je bila bombardirana vojna industrija, na Rotterdam in Gelsenkirchen, kjer imajo Nemci petrolejske tanke in čistilnice, ter na podmorniško oporišče Lorient.

London, 23. marca. g. Reuter: Neko angleško letalo je večeraj ob južni norveški obali potopilo nemško prevozno ladjo. Pri napadu na Lorient je bilo zbito eno nemško letalo, ki se je spustilo v boj z letelimi trdnjavami.

London, 23. marca. Reuter. Danes dopoldne so letala obalnega poveljstva uničila veliko skupino barak na francoski obali. Potopila so tudi neko spremno ladjo ter s torpedom v sredo za-

dela transportno ladjo pri Quibronsu. V Biskajskem zalivu so potopila neko drugo veliko nemško spremno ladjo.

Danes čez dan je bilo nad severno škotsko zbito eno nemško letalo, nad južno Anglijo pa eno.

Govor angleškega ministra za letalsko proizvodnjo

Angleško letalstvo je dobilo doslej, 3600 letal iz Amerike

London, 23. marca. g. Reuter: V svojem govoru o stanju angleškega letalstva je minister za letalsko proizvodnjo Beaverbrook izjavil, da ima Anglija zdaj več bombnikov in letal kot kdaj koli poprej. Letalska proizvodnja je napredovala bolj, kakor si je smel misliti tudi najdržnejši. Zdalj Anglija že razpolaga tudi z velikimi letalskimi rezervami. V februarju je bil v letalski proizvodnji glede bombnikov in lovcev dosežen rekord.

Z dosedanjim napredkom moramo biti zelo za-

dovoljni. Prav v zadnjem času smo dali v boj šest novih letalskih tipov, ki letijo visoko, daleč in hitro. Amerika je doslej v desetih mesecih poslala v Anglijo 3600 letal, 16.000 pa jih še pride v doglednem času. Treba je vedeti, da je Amerika oboroževanje vzela zares, saj je v zadnjih desetih mesecih dovolila za oboroževanje 42 milijard dolarjev.

New York, 23. marca. g. United Press: Amerika bo v najkrajšem času prodala Angliji 400 novih trgovskih ladij za vsoto 500 milijonov dolarjev

Vesti 24. marca

Vsi Italijani z zahvalo in ponosom pozdravljajo besede Führerja, ki jih je posvetil italijanskim vojakom, padlim na bojnem polju. S tem v zvezi je treba omeniti cinizem in sovražstvo, ki ga Angleži gojijo proti Italijanom in ki najbolj označujeta miselnost tega naroda, ki pozablja, da je 600.000 Italijanov padlo v svetovni vojni in pripomoglo, da je Anglija to vojno dobila, poroča Stefani.

Podtajnik v ameriškem zunanjem ministrstvu Sumner Welles je izjavil časnikarjem, da bodo nemudoma začeli nakladati živež za nezasedeno Francijo, ker je ameriška vlada dobila od vlade v Vichyju zadostno zagotovilo in jamstvo, da ne bo živče odhajal v zasedeno Francijo. Razdelitev bo nadzoroval ameriški Rdeči križ.

Iz Nemčije se vracam z najlepšimi vtisi. Moji razgovori so potekali v najpristranejšem ozračju. Čutil sem ne samo to, da je razumevanje za Madžarsko in madžarski narod najlepše, ampak sem tudi videl, kako Nemčija ceni stvarno stališče Madžarske, ki izvira iz njene politične in posebne zemljepisne lege, kako se ceni trdnost, edločnost in dosleden madžarski politični duh, je izjavil madžarski zunanji minister Bardossy.

Italija slavi danes 22. letnico ustanovitve fašizma. Fašizem je izšel iz reakcije proti versajski pogodbi, ker nihče od tistih, ki so se borili na Pivni v času trumfita italijanskega orožja, ni mogel prenesti, da bi bila italijanska zmaga prikrajšana od strani zaveznikov. Dne 23. marca leta 1919 se je revolucionarno gibanje črnih srajc zoperstavilo defetizmu. Mussolini se je znašel pred nepravilno versajsko pogodbo ter je 20 let delal, da bi bila Evropi prihranjena nova vojna. Slepi egoizem zahodnih demokracij je povzročil novo vojno, poroča agencija Stefani.

Admiralitet Zdrženih držav sporoča, da so se blizu Peale Harbourne (Honolulu) zaleтели iz dosedaj neznanih razlogov 4 veliki ameriški rušilci, ki so se poškodovali. Žrtve ni bilo. Pri tem so se poškodovali sledeči rušilci: »Aveline« (1565 ton), »Feregat« (1565 ton), »Samer« (1850 ton) in »Werington« (1850 ton). Rušilci so sedaj v pristanišču Peale Harbourne, kjer jih popravljajo, poroča DNB.

Uprizoritev »Fausta« v Operi

V soboto je bila v našem opernem gledališču premiera »Faust«, znane velike opere francoskega skladatelja Charlesa Gounoda. Izvrstno v režiji kakor v glasbenem in koreografskem pogledu dobro pripravljena predstava je dosegla posebno velik uspeh, morda še celo večji kakor nekatere najboljše predstave v letošnji sezoni. Največje težave je pa moral premagati režiser, posebno v drugem dejanju (pred mestnimi vrati) je bilo težko doseči prekipelavočede nedeljsko vrvenje množice, ki bi potekalo brez zadrege in neprilic, kajti pretesnost odra ne dovoljuje nikakega razmaha, čim pride na oder ves zbor. Vendar je bila režiserjeva rešitev dobra glede na razmere in problem gledališča. V splošnem moramo režiji priznati visoko vrednost, čeprav v drugi sliki četrtega dejanja ne more iz istih razlogov doseči prepričljivega gibanja množice. Če že zdaj oder ne ustreza, kako bo v bodoče, če se zbor, ki je še potreben moških glasov, poveča?

Faust je pel g. Franci, ki ni podal dovolj dobrega dramskega lika; njegova igra ni prepričala in je zdaj pa zdaj celo dolgočasila. Pač pa je pevec z dokaj umirjenim tonom lepo in neprilicno prednašal svoj pevski del in to predvsem v prvi polovici predstave. Kasneje pa je nastopila utrujenost, ki se je poznala v višinah. Toda kljub temu je ugaljal bolj kakor v prejšnjih časih forsiranega petja. Najboljši dramski lik je podal g. Popov kot Mefisto; ta je ponovno presenetil poslušalec tudi po svojem zelo občutno zboljšanem petju. Če ga pretehtamo kot igralca in pevca, mo-

ramo reči, da je bil najboljša pojava na odru. Ob njegovo stran postavimo lahko še samo go. Vidaličev, ki je dramsko podala Margaretu prepričljivo, prikupno in ljubezni in pretresljivo v tragičnih trenutkih. Pevka, ki je pela po daljšem bolezenskem dopustu prvo večjo vlogo, se je glasovno od nastopa v Carmen osvežila, tako da je glavno arijo zapela prav dobro, le da je proti koncu že nastopila utrujenost. Zato bi bilo le bolje, da ji vodstvo poveri nekoliko krajše partije. Valentin g. Janka je bil pevsko zelo dober, izvrstna v igri je bila Marta g. Kogejeva. Študenta Siebela je kreirala gđ. Polajnarjeva. V igri dobra in prepričljiva — še bolje pa je zapela svojo arijo. Uspešno je nastopil tudi g. Dolničar kot Wagner. Zbor je bil dobro pripravljen, tako moški kakor ženski sta se zelo potrudila, dala vse možnosti iz sebe in dosegla prav lep uspeh. Le v drugem dejanju je petje trpelo v zaostajanju za orkestrom, ki pa je vzel nekoliko prehitro tempo. Izreden nastop je nudil balet, ki je menda plesal najtežji ples, zato pa originalen po zamisli g. C. Debeveca. Koreografsko pa je po tej zamisli izdelal g. P. Golovin. Plesal je celotni bakanal v Valpurgini noči vseh baletni zbor s solisti ggo. Moharjevo, Bravničarjevo, Remškarjevo, Japljivo, Brearjevo ter gg. Pilatom, Carmanom in Pogačarjem. Za ta nastop je treba dati trud in uspehu vseh priznanje. Predstavo je našel tudi dirigiral g. D. Zebre, ki mu po tem uspehu želimo še nadaljnjih. Priznanje gre tudi režiserju g. Debevcu in zborovodji g. Simonitiju.

Ljubljana od sobote čez nedeljo

Po malem se je pričelo oblačiti že včeraj proti večeru in ko se je stemnilo, je bilo nebo že čez in čez pokrito s sivim zastorom. Zdelo se je, da bo že danes zjutraj spet deževalo. Vendar pa je ostal na višavah veter le še vedno toliko krepak, da ni moglo začeti.

Nedelja je bila oblačna in gorka. Za kakšne daljše sprehode se seveda ni kazalo pripravljati. Večina tistih, ki so že kovali načrte, je kar lepo ostala v mestu.

Pojutrišnjem bo končan sv. misijon

Sv. misijon v Ljubljani je privabil v cerkve silne množice ljubljanskih vernikov, ki se udeležujejo vseh misijonov pobožnosti z veliko vnemo in zbrano pozornostjo. Marsikdo je po dolgih letih izvedel v svoji duši temeljit obrat in do svojega dejanja in nehanja ter se zdaj s prenovljenimi močmi podaja bodotočnosti nasproti z živim in trdnim sklepom v srečo, da bo po vsej življenjski poti, vse bolj in boljše — zlasti pa, da bo imel v bodoče bolj odprte roke in sree za svojega bližnjega, ki ga priganjajo stiska in revščina. Zadnje dni so močno oblegane spovednice, tako da spovedniki komaj zmagujejo delo. Za zaključni dan svetega misijona mora biti vse pripravljeno in urejeno, vsi računi pred Gospodom človeških sre poravnani. Danes bodo pihili tisti, ki so doslej oklevali in se pripravili, da bodo lahko s čistim srcem pristopili k mizi Gospodovi. Jutri, na praznik Marijinega Oznanjenja, bo letošnji sv. misijon končan.

Začela se je razstava »Lade«

Danes dopoldne ob enajstih je bila v Jakopičevem paviljonu odprta umetniška razstava dveh istoimenskih klubov, Društva srbskih umetnikov v Belgradu »Lada« in Kluba slovenskih likovnih umetnikov v Ljubljani »Lada«. K otvoritvi je prišlo številno občinstvo, ki se v našem mestu za-

Lep koncert naše srednješolske mladine

Naša mladina s srednjih in meščanskih šol je v prid zimske pomoči za ljubljanske reveže priredila dva koncerta, katerih eden je bil v soboto popoldne, eden pa danes dopoldne. Obe prireditvi sta bili v Opernem gledališču. Prvi koncert je bil za šolsko mladino, drugi pa je bil namenjen širši javnosti. Če bi vzeli to kot tekmovalen med starimi in mladimi, moramo priznati, da so mladi stare hudo »nesli«. Pri nedeljski prireditvi so skoraj vse lože hudo zvevale. Položaj so reševali sodelujoči, ki so lože napolnili. Človek bi mislil, da je vsaj polovico ljubljanskega prebivalstva na večbahu. Vsaj to bi moralo ljubljancem zanimati, kako naša srednješolska mladina glasbeno raste in na kakšni poti je, saj vemo, da nismo bog ve kako oblagodarjeni prav z dobrimi pevskimi zbori.

Koncert je obsegal deset nastopov in so nastopili zbori prve in druge, Lichtenturnove in uršulinske meščanske šole, klasične gimnazije, tretje in četrte realne gimnazije, državnega učiteljskega, uršulinske gimnazije in učiteljskega. Zbore so vodili: F. Saršanova, s. Pilerina, M. Laharjeva, prof. M. Egidijsa, prof. Marjanca Mahkoto, I. Colnarič, I. Krm-potič, D. Cerar, B. Voglar, Slavko Mihelič, skupni pevski zbor srednjih šol in učiteljskega pa Franc Stanič in Slavko Mihelič. Sodeloval je tudi dijaški orkester, in sicer z mešanim zborom moške gimnazije, ki je odpel Schwa-

Nedelja občnih zborov v Belgradu

Belgrad, 23. marca, m. Danes je bilo v Belgradu vse polno občnih zborov posameznih organizacij in ustanov. Tako je bil med drugim v Belgradu

občni zbor Združenja zrakoplovnih industrij

Navzoči so bili zastopniki civilnih in vojaških oblasti. Združenje, ki je bilo ustanovljeno šele lansko leto, je imelo pri svojem delovanju za smernico besede Nj. kr. Vis. kneza namestnika Pavla, ki jih je napisal v letniku jugoslovanskega zrakoplovstva in ki se glase: »Za ustvaritev sodobnega močnega zrakoplovstva, ki bi bilo vedno sposobno za nastop, je pogoj domača zrakoplovna industrija, ker predstavlja edini vir preskrbovanja. Zato se lotimo z vsemi sredstvi dela, da dvignemo lastno industrijo na višino, ki bo odgovarjala našim možnostim in našim potrebam.«

Ceprav je društvo še zelo mlado, je v prvem letu svojega obstoja že pokazalo zelo lepe uspehe. Na občnem zboru je bilo sklenjeno, da je z ozirom na dejstvo, da zvezo zrakoplovnih industrij tvorijo v glavnem člani združenja, odsej odbor združenja istočasno tudi odbor zveze.

Zbor zastopnikov srbskih kmetijskih društev

Na novi univerzi so zborovali delegati srbskih kmetijskih društev. Na občnem zboru,

nima za umetnost. O tej pomembni kulturni manifestaciji bomo še poročali.

Dva nesrečna slučaja

V soboto popoldne je okrog ene zagrnelo z Ljubljanskega gradu. Top je naznanil požar. Gasilci so se nemudoma odpravili na označeni kraj v Zgornjo Šiško. Tam je po nesreči v Kamnogiški ulici nastal na podstrešju hiše št. 19 ogenj. Zdi se, da je požar nastal zato, ker je bil dimnik preslabo izoliran. Vneli so se strešni tramovi v bližini tržnega paznika Stanka Mrve. V tej hiši stanuje v podstrešni sobici Anton Ržen. V dimni cevi so se po vsem videzu vnele saje, potem pa je od vročine zaplamenelo tudi leseno ogrodje ob cevi. Požar pa ni bil hud in povrh so tudi domači pravi čas skočili na delo, tako da je bilo z ognjem prav kmalu v kraju. Na mesto požara so prihiteli ljubljanski pokleni gasilci z motorno brizgalno, pa tudi prostovoljni gasilci iz Zgornje Šiške. Ne enim, ne drugim pa ni bilo več treba gasiti, kajti že so bili domači vse potrebno opravili sami. Škoda k sreči tudi ni velika, na pet »metuljev« je cenijo.

Da mora biti človek na cesti previden, je znano pravilo in da mora biti previden zlasti, če je na kolesu, dandanašnji prav za prav ne bi bilo niti treba več ponavljati. Pa se še vedno gode nesreče zaradi neprevidnosti. Tako je v soboto okrog petih popoldne poskušal delavec Albin Nered živigniti s kolesom mimo tramvaja in ga prehiteti, pa je bil tramvaj tudi uren ter ga je — bilo je to v Stritarjevi ulici — podrl. Nereda, ki se je potolkel po glavi in po rokah, so reševalci prepeljali v bolnišnico.

Na praznik Marijinega Oznanjenja, jutri 25. t. m., bančni zavodi v Sloveniji ne poslujejo. Društvo bančnih zavodov v Dravski banovini.

Papeška proslava v Belgradu

Belgrad, 23. marca, m. Danes dopoldne je bila v tukajšnjem Narodnem gledališču slovesna proslava dvestoletnice kronanja papeža Pija XII. Udeležili so se je med drugimi tudi kraljev zastopniki, polkovnik Ciril Danda, papeški nuncij Ettore Felice, belgrajski nadškof dr. Ujčić, prosvetni minister dr. Miha Krek, finančni minister dr. Šutej, več članov diplomatskega zbora in druge visoke osebnosti vojaških in civilnih oblasti.

Proslavo je začel moški zbor z Antonellijevo »Oremus pro Pontifice«, nakar je sledil govor od-

Bivši tovarnar Halbärth zopet pred sodiščem

ker še ni hotel v danem roku prodati prevelikih zalog usnja

Maribor, 23. marca.

Časopisje je svojčas obširno poročalo o aferi z usnjem, pri kateri je bil prizadet bivši mariborski tovarnar usnja Walter Halbärth. Kakor znano, so ga tovarnarju odkrili veliko zalogo usnja, ki so ga takrat cenili na 4 milijone dinarjev.

Oblasti je takrat Halbärthu usnje zaplenila, proti njemu samemu pa uvedla kazensko postopanje. Pred mariborskim okrajnim sodiščem je bilo več razprav. Pri zadnji je sodnik razglasil opustilno razsodbo, proti kateri pa se je državni pravdnik pritožil na okrajno kot prizivno sodišče. To sodišče je pri razpravi dne 7. novembra zavrglo sodbodo okrajnega sodišča in Halbärtha obsodilo na 14 dni zapore in 15.000 din denarne kazni. Usnje z razsodbo Halbärthu ni bilo zaplenjeno, marveč

vetnika Zaninoviča o temi »Papež nosilec duhovnega edinstva v človeštvu«. V svojem govoru je poudaril, da se človeštvo lahko reši iz sedanjih stisk samo na ta način, če se nasloni na Cerkev, ki edina more pravilno in pravično urediti človeško družbo. Nato je moški zbor zapel Komarev-skega »Mnogaja leta« ter Lisztovo »Tu es Petrus«. Utenci madžarske učiteljske šole so podali lepo zorno recitacijo, nakar je orkester narodnega gledališča uspešno odigral Brucknerjevo simfonijo. Za konec je mešani zbor ob spremljavi orkestra zapel papeževo himno, ki so jo vsi navzočni poslušali stoje.

je bilo v sodbi poudarjeno, naj se mu na na razpolago, da ga da v promet.

Ker Halbärth tega naročila ni izvršil, mu je mariborska policija stavila 14 dnevni rok, da usnje proda. Ker Halbärth tudi v tem roku svojega blaga ni prodal, ga je mariborska policija ovadila. Na podlagi te ovadbe ga je državni pravdnik obtožil. Proti Halbärthu bi v petek pred mariborskim okrajnim sodiščem morala biti razprava po čl. 2 točka 1 uredbe o pobijanju draginje in brezvestne špekulacije. Ker pa je Halbärth v konfinaciji v Starem trgu ob Kolpi, mu ni bila izročena pozivnica na razpravo. Sodnik zaradi tega ni mogel proti njemu razpravljati in je zato razpravo preložil. Halbärtha bo sedaj zaslilo okrajno sodišče v Črnopolju. Poslano mu bo pa tudi vabilo na ponovno razpravo.

Madžarski industrijci na obisku v Belgradu

Belgrad, 23. marca, m. Dopoldne je prispela iz Budimpešte v Belgrad skupina madžarskih industrijcev, ki bodo tu gostje Zveze elektrotehniških podjetij. Madžarskim industrijcem so privedli na postaji tople sprejem. Med njimi so predvsem zastopniki madžarske elektrotehnične industrije.

Ob 11 dopoldne so se gostje vpisali v dvorsko knjigo, nakar so bili sprejeti pri madžarskem poslaniku na našem dvoru. Popoldne so obiskali predsednika industrijske zbornice Vlado Ilića, zvečer pa prireja njim na čast Zveza elektrotehniških podjetij večerjo. Jutri dopoldne bodo madžarski industrijci obiskali belgrajškega župana, nato pa gradbenega ministra Danila Vulovića ter prometnega ministra inž. Beslića. Potem se bodo odpeljali na Avalo, kjer bodo položili venec na grob neznanega vojaka. Tam bodo imeli tudi slavnostno kosilo. Popoldne bodo obiskali tudi madžarsko vojaško pokopališče, nakar bo v dvorani Inženirskega doma predavanje o elektrotehničnem gospodarstvu.

15 dni zapore, ker je porcijo golaža prodal za 8 din

Maribor, 23. marca.

Te dni je bila pred mariborskim okrajnim sodiščem razprava proti mariborskemu gostilničarju Adolfu Spatzeku, ki ima znano gostilno »Pri grozdu« na Aleksandrovi cesti. Gostilničar se vabilu k razpravi zaradi bolezni ni odzval. Zato ga je sodnik sodil v odsotnosti. Spatzek je bil obtožen, da je po čl. 8 uredbe in pobijanju draginje in brezvestne špekulacije, ker je lani meseca decembra porcijo golaža prodal za 8 dinarjev. Obsojen je bil na 15 dni zapore, 2000 dinarjev denarne kazni in na plačilo povprečnine v znesku 500 din.

KLIC LAČNIH ZA POMOČ

Slov. Konjice, 22. marca.

V »Slovenskem domu« smo lani poročali o hudi toči, ki je oklestila skoro polovico slovensko-konjske občine. Tedaj so časopisi poročali tudi o sosednih krajih, ki jim ta dan ledeni bdi tudi ni prizanesel. Popoldne je bilo v naši občini opustošenih 14 vasi in to: Stare Slemenice, Skedenj, Tolsti vrh, Nova vas, Konjska vas, Blato, Prežigal, Tepanjski vrh, Breg, Tepanje, Sp. Pristava, Dobrnež, Sojek in Brdce, ki štejejo 2016 prebivalcev. Krajevni merodajni činilci v Slov. Konjicah so takoj po ugotovitvi stvarne škode poslali na banko upravo prošnjo za pomoč. Poslanih je bilo 8 tisoč dinarjev v gotovini ter količina ajde in semen, kar je bilo sicer nekaj, a izdalo je prav malo.

V omenjenih vaseh vlada pomanjkanje, ki ga enakega ljudje ne pomnijo, tudi ne iz let svetovne vojne in najslabših letin. Ponekod jedo le enkrat na dan, srečnejši so oni, ki si morejo dvakrat postreči, oni pa, ki jedo redno, so redki. Mnogi so se napotili daleč iz svojega kraja iskat živež, ker jim je sila. Da je to stanje nevarno in skrajno škodljivo posebno sedaj na pomlad, ko se pričenja delo, o tem nihče ne bo dvomil. Posebno uboga si je še mladina. Konjčani so lani spravili skupaj nekaj dobrot in jim poslali, tudi sedaj, ko je odbor za zimsko pomoč razdelil med najsiromnejše podporo, jim je bilo nekoliko pomagano, vendar to ne zadostuje.

Potrkanost je bo na več načinov pri merodajnih na vrata in že v naprej prosimo, da se ustreže. Naš človek noče podpore, kadar mu je ni treba. Sedaj pa je dolžnost vseh, da se jim pomaga ker vemo, da od gladi nam pri nas še ni treba omedlevati.

Radeče

Proslava materinskega dne. Na praznik Marijinega Oznanjenja priredi Dekliški krožek, odsek kmetijske knjižnice v Radečah, v novi dvorani Prosvetnega doma ob pol štirih popoldne materinsko proslavo s pestrnim spredom. Vstopnine ni. Vabljeni.

Roko si je zlomila. Prvi pomladanski dnevi, prijetni in topli, izvajljajo marljivo gospodinje k obdelovanju vrta, da posejejo in posade najzgodnejše povrtnine. In pri takšnem delu je padla gospa Planko, soproga paznika pri tukajšnjem okrajnem sodišču, tako nesrečno, da si je zlomila roko. Zanj je ta nesreča tem večji udarec, ker je mož že dalje časa na orožnih vajah.

9 dinarjev za delnico, oziroma 2 milijona dinarjev na 225.000 delnic. Na koncu so delničarji izvolili pet članov upravnega odbora, dva člana nadzornega odbora ter dva člana osnovnega odbora glavne podružnice v Zagrebu.

Akademija v spomin dr. Korošca v Selcih nad Škofjo Loko

Selca, 21. marca.

Za svoj praznik sv. Jožela je Fantovski odsek v Selcih s sodelovanjem Dekliškega krožka priredil v Krekovem domu spominsko akademijo. Hvaležno občinstvo, ki vedno rado napolni našo dvorano, jo je napolnilo tudi sedaj do zadnjega kotička.

Akademija, ki je obsegala 20 točk, je bila dostojen spomin na pokojnega voditelja slovenskega naroda dr. Antona Korošca. Oder je bil lepo okrašen. Na steni je visela velika slika rajnega voditelja, ovita v zelenju. Nad odrom je bil lep fantovski znak, na desni državna zastava in slika krlja Petra II., na levi pa slovenska zastava. Na njej smo videli dolgo zaželeno novo veliko sliko pokojnega dr. Kreka, ki bo sedaj poleg Korošceve nove slike krasila naš dom. Po državni himni je sledila deklamacija »Posvetitelj«, deklamirala članica Stanka Peternelj.

Sledile so krasne točke članov, članic, mladenk, mladcev in naraščaj, ki so pokazali, da lepo napredujejo. Med telovadci smo imeli priliko videti tudi mladca br. Grmeko iz Kranja, ki je takoj navdušil vse občinstvo s svojo spretnostjo, obenem pa je dal poguma tudi našim telovadcem ki tudi dobro delajo. Akademijo so zaključili fantje v krojih s simbolično vajo »Dvignite orli«.

RADIO

Program Radio Ljubljana

Ponedeljek, 24. marca: 7 Jutranji pozdrav — 7.05 Napovedi, poročila — 7.15 Pisan venček veselih zvokov (plošče) — 12 Bolgarska glasba (plošče) — 12.30 Poročila, objave — 13 Napovedi — 13.02 Vesel opoldanski spored Rad. orkestra — 14 Poročila — 17.30 a razvedrilo (Rad. ork.) — 18.10 Duševno zdravstvo (g. dr. Anton Breclj) — 18.30 Plošče — 18.40 Rasna sestava našega prebivalstva (g. dr. Božo Skerlj) — 19 Napovedi, poročila — 19.25 Nacionalna ura: Zagreb govori — 19.40 Plošče — 19.50 Deset minut zabave (g. Fr. Lipah) — 20 Prenos iz Zagreba: Svečani koncert zagrebške Filharmonije. Dirigent: Krešimir Ranovčič — 22 Napovedi, poročila.

Torek, dne 25. marca: 9 Napovedi, poročila — 9.15 Verski govor (magn. Jože Jagodič) — 9.30 Prenos cerkvene glasbe iz franciskanske cerkve — 10 Kar želite, to dobite (plošče po željah) — 10.45 Kmečki trio — 11.30 Koncert pevskega zbora Drž. učiteljskega — 12.30 Poročila, objave — 13 Napovedi — 13.02 Veseli zvoki igra Rad. ork. — 17 Kmet. ura: Kako pridelamo zelenjad za dom (g. inž. C. Jeglič) — 17.30 Citraški dueti (Gračner) — 18.15 Materina pot. Po Chr. Andersenju, za radio napisal France Kunstelj — 19 Napovedi, poročila — 19.25 Nacionalna ura: Slovensko gledališče in vzajemnost med Hrvati in Srbi (g. Fran Govekar) — 19.40 Radijski orkester, vmes poje gđ. Ksenija Kušej — 22 Napovedi, poročila — 22.15 Orkestralna glasba (plošče).

Sreda, 26. marca: 7 Jutranji pozdrav — 7.05 Napovedi, poročila — 7.15 Pisan venček veselih zvokov — 12 Pisana šara (plošče) — 12.30 Poročila, objave — 13 Napovedi — 13.02 Klavirski koncert. Šperjanc: Preludiji in nocturni. — 14 Poročila — 17.30 Mojstri harmonike (plošče) — 17.45 Mladinska ura: a) Mirko Zor: Delaj z nami; b) Dijaška oddaja — 18.40 Turizem v slovenskih deželah (Jože Sottler — 19 Napovedi, poročila — 19.25 Nacionalna ura: Vojaška oddaja — 19.40 Plošče — 20 Koncert zbora Glasbene Matice — 21 Reproduciran koncert simfonične glasbe (plošče) — 22 Napovedi, poročila.

Drugi programi

Ponedeljek, 24. marca: Belgrad: 21.10 Simf. konc. — Zagreb: 20.10 Simf. konc. — Beromünster: 19.50 Ork. konc. — Bratislava: 21.15 Vok. konc. — Budimpešta: 20.10 Bartokove skladbe — Praga: 19.55 Janačkova opera »Vaško plemstvo« — Ital. postaje: 20.30 Simf. konc. — Sofija: 20.10 Laha gl. — Sottens: 20 Jazz — Švedske postaje: 20 Zbor.

Torek, 25. marca: Belgrad: 19.40 Narodne — Zagreb: 20 Prenos — Beromünster: 19.45 Simf. konc. — Bratislava: 20.10 Bartokova sonata — Budimpešta: 18 Ork. konc. — Praga: 20.30 Brahms-Dvorak — Ital. postaje: 21 Wagnerjeva opera »Somrak bogov« — Sofija: 21.30 Godalni ork. — Sottens: 20 Ork. konc. — Švedske postaje: 22.15 Narodna gl.

Sreda, 26. marca: Belgrad: 20 Opera — Zagreb: 20.30 Ork. konc. — Beromünster: 19.30 Svičarski skladatelj — Bratislava: 20.10 Kabaret — Budimpešta: 20.15 Wagnerjeva opera »Lohengrin« — Praga: 21.35 Zbor — Ital. postaje: 20.45 Simf. konc. — Sofija: 19.45 Japonske popevke — 22 Beethovnova VIII. simfonija — Sottens: 20.40 Španska gl. — Švedske postaje: 20 Dvorakov konc. — Belgrajska kratkovalovna postaja: YUB (19.48 metrov): 19.40 Poročila v slovensčini — YUF (19.69 m): 0.30 Poročila v slovensčini za Južno Ameriko — YUG (19.69 m): 3.30 Poročila v slovensčini za Severno Ameriko.

Od tu in tam

Osem jugoslovanskih tovornih parnikov, ki so pluli po širnih morjih, je bilo dosedaj potopljenih. Večinoma je te ladje doletela nesreča v bližini Gibraltarja ali pa v bližini Anglije. Po svojem običaju so te ladje vozile tovarne ne samo v našo državo, temveč tudi za vsakogar, ki jih je naročil. Tako so prevažale blago tudi tujim državam. Pa tudi sedaj se nahaja več večjih naših tovornih ladij na širnih morjih. Sicer se te ladje izogibajo plovbe v najbolj nevarnih pasovih, toda podmornice se pojavljajo tudi v takšnih morjih, kjer se jih nihče ne nadeja.

Hrvaški ban je postavil že drugega komisarja podjetjem v Dalmaciji. Prvega je imenoval pri podjetju »La Dalmatienec« in obenem začel postopek, da bi se razveljavila pogodba države s to tvrdko, po kateri je imela družba pravico neomejeno izrabljati vodne sile na rekah Cetini in Krki. Pred nedavnim je namreč država prenesla svoje pravice na hrvaško banovino in tako bi mogel hrvaški ban razveljaviti podjetju pogodbo. Drugo podjetje, ki je dobilo komisarja, je »Oskrbna Dalmacije s premogom«. Za novega komisarja je bil imenovan inž. Vučković, rudarski inšpektor v Splitu.

Srbski industriji, združeni v svoji industrijski zbornici, so na zadnjem svojem zasedanju obravnavali tudi vprašanje delavskih stavk in se izjavili proti njim. Izrazili so mnenje, da je sedaj čas, ko se mora samovoljnemu prekinjanju dela v podjetjih narediti konec, kajti odrejane so minimalne mezde, po drugi strani pa so maksimirane tudi vse druge cene. Torej ga, po njihovem mnenju, ni več razloga, zakaj bi se smele dovoljevati delavske stavke, ki v teh težkih časih, ko se industrija mora boriti s pomanjkanjem surovin in drugimi težavami, povzročajo nove motnje v proizvodnji. Če velja uravnavano gospodarstvo za vse industrije, naj se odpravijo tudi vse nepotrebne stavke. Delavstvo pa bo k tej zahtevi povedalo najbrže to, da so res bile določene najvišje mezde, toda mnogokje se jih industriji ne drže in se sploh ne zmenijo za delavske pravice. Ni čudno, če se mora delavstvo oprijeti zadnjega sredstva, ki ga ima za doseg svojih pravic, namreč stavke.

Nemški zavod za uravnavanje prevoza v Nemčiji skozi jugovzhod je predložil našim oblastem več predlogov, po katerih bi se zboljšale prometne razmere v jugovzhodnih državah, zlasti pa z Jugoslavijo, Bolgarijo, Romunijo, Turčijo, Irakom, Iranom in Sovjetsko Rusijo. Zato je bila v petek v Beogradu konferenca gospodarskih zbornic in združenja špediterjev, na kateri je bilo sprejetih več predlogov, obenem pa prepuščeno svetu za zunanjo trgovino, da izdela na podlagi tega mnenja svoje predloge k nemškim predlogom.

Sedaj, ko je nastopil čas setve jarega žita, se je pojavilo vprašanje, ali bo v naši državi dovolj dobrega semena na razpolago. Pristojna mesta, zlasti pa kmetijsko ministrstvo, se je zanimalo za to vprašanje in je bgotovilo, da je doma na zalogi zadosti dobrega semena vseh vrst žita, vendar v nekaterih vrstah ne bo mogoče zadostiti vsem potrebam stoodstotno, pač pa le osemdesetodstotno. Zato pa bodo oblasti poskrbele, da bomo v tujini nakupili potrebne manjkajoče količine kakovostnega semena, da bo mogoče pri nas posejati vsako razpoložljivo površino plodne zemlje. Pri tej akciji bosta sodelovala tako kmetijsko ministrstvo kakor tudi privilegirana izvozna družba. Doslej je bilo jare pšenice kupljene v Nemčiji 50 vagonov, za nadaljne kupčije pa teko pogajanja. 23 vagonov pšenice je bilo kupljene v Bolgariji. Okrog 100 vagonov spomladanskega jarmenovega semena je bilo kupljenih na Slovaškem. Iz Bolgarije bomo dobili še nekaj vagonov ricinusovega semena, iz Turčije deset vagonov konopljinog semena, iz Madžarske pa nekaj lana.

Zagrebska policija je nekaj časa zasledovala precejšnje razširjanje umazane literature in slikarij. Nazadnje se ji je posrečilo odkriti izdajatelje teh umazanij in jih prijeti. V dveh zagrebskih tiskarnah so izdelovali te umazanije, prodajal in razširjal pa jih je lastnik knjižarnice »Sokole inž. Sokol«. V cellem je bilo prijetih pet krivcev. Založnik je imel posebnega slikarja grafika, ki mu je grde slike risal, oba tiskarnarja pa sta mu jih tiskala. Seveda je šlo to umazano blago dobro v promet. Policija je ob aretaciji teh zločincev izdala za javnost posebno poročilo, v katerem pravi, da je morala stati na prste tem zločincem, ker jim ni nič žal zdrave hrvaške mladine, da so jo zastrupljali s takšno umazanijo. Po prestani policijski kazni jih bodo izročili še sodišču.

Ze štiri mesece je zametena cesta od Peči do Andrijevce, ki je glavna prometna zveza med Črno goro in Metohijsko dolino v Južni Srbiji. Ko se je zima začela, je padel visok sneg in cesta, ki je peljala čez hribe v mnogih ostrih vijugah, je bila zametena po več metrov visoko. Poskusili so jo očistiti in za promet uposobiti z različnimi traktorji, toda vse skupaj ni pomagalo skoro nič. Ko so za nekaj dni cesto očistili, pa je zapihal veter in spet nanesel sneg na cesto. S čiščenjem so imeli več sto tisoč dinarjev stroškov. Ker pa je cesta še vedno štiri metre visoko zametena, pomeni to veliko nesrečo za vse tamkajšnje prebivalstvo. Ostalo je namreč brez svoje edine prometne zveze in že dolgo čuti veliko pomanjkanje živil in živinske krme. Oviré bodo izginile šele tedaj, ko bo spomladansko sonce tako vroče, da bo stopilo sneg.

Jadranske ladjedelnice imajo bolj malo dela. Nedavno je bilo iz ladjedelnic pri Splitu odpuščenih več delavcev, toda zanje se je zavzela Hrvaška delavska zveza in dosegla, da je vodstvo podjetja odpust preklicalo, obenem pa poslalo svojega zastopnika v Beograd, da bi pri merodajnih izposloval novih naročil in s tem delo za delavstvo. Če pa naročil ne bo, bo ladjedelnica odpustila večino delavstva.

Za devet jurjev je prepredena vedeževalka olajšala kmetico Marijo Prelonjakovo iz okolice Čakovca. Kmetica si je želela vedeti svojo usodo. Vedeževalka ji je naročila, naj prinese na mizo vse svoje denarje. Ko je položila kmetica devet jurjev, je morala na ukaz zamizati, nakar ji je vedeževalka govorila o bodočnosti in sreči, o bogastvu in zlatih gradovih... Tri ure je morala ženska mižati, ker bi se sicer vse lepe napovedi preobrnile v zlo. Ko pa je odprla oči, je videla, da ni bilo v hiši ne vedeževalke niti jurjev. Vse se je izgubilo... Kmetica se je zaman obrnila na orožnike, da bi ji izsledili spretno sloparko.

Tudi glušec si sam lahko služi kruh

Ob desetletnici Podpornega društva za gluhomno mladino

Ljubljana, 23. marca.

Lani je praznovala naša gluhomneca 40-letnico svojega obstoja. Tedaj je bila izdana obsežna knjiga, ki je našim javnosti prav za prav šele razodela, kaj so zavodi za gluhomne in kako se otroci tam uče in kako jim učitelstvo z vztrajnim in trdim delom počasi vrača dar govora vsaj v tolikšni meri, da poprej gluhomni odhajajo iz zavoda le še kot gluhi, ker so si pridobili toliko govorne spretnosti, da so za marsikotero običajno opravilo ali zaporedje sposobni. Vrsta težkih vprašanj pa se ne neha tedaj, ko postane poprej gluhomni otrok sposoben skromnega govora in odide iz gluhomnice, temveč se porodi spet novo vprašanje, kam z absolventi šole za gluhomne. To vprašanje je danes še bolj občutno, ker je v vseh poklicih precejšnja brezposelnost. Gluhomni niso v ogromni večini doma iz premožnih domov, pač pa so sirote. Ko stapi glušec iz šole, je sposoben za marsikotero pisarsko opravilo ali pa obrt. Toda tu se pojavi naravna tekma med njim in zdravim človekom. Slednji ima sluh, ki ga gluhomni nima. Tako je navezan zgolj na poklice, ki se dajo izvrševati brez sluha. Narava pa je poskrbela, da se je gluščevo oko silno izostrilo. Zato so za glušce najbolj primerni poklici, ki je pri njih oko glavna potrebna lastnost in odlika. Mnogo je odvisno pa tudi od mojstra, pri katerem se glušec uči. Gotovo je, da mora imeti mojster s takšnim učencem mnogo več potrpljenja kakor z zdravim učencem, vendar traja takšno stanje le nekaj tednov. Toda socialno čustvo mora pri tem igrati svojo vlogo. Da bi skrbelo za glušce potem, ko zapustijo svojo šolo, se je pred desetimi leti ustanovilo v Ljubljani podporno društvo za gluhomno mladino. Cilj tega društva je zbirati sredstva, iz katerih se podpira gluhomna mladina, da bi dobila boljša učila pri svojem učenju, obenem pa skuša društvo podpirati in ščititi tudi tiste gluhomne, ki so šole že zapustili in jim je potrebno najti primerno zaposlitev ali pa izučitev obrti. Društvo hoče skrbeti za te otroke v času obrtnega učenja in se brigati za njihov uspeh. To človekoljubno društvo slavi letos svojo desetletnico.

Društvo je moralo najprej popularizirati svoj program. I zdalo je zato propagandno knjižico pod naslovom »Usoda gluhomne mladine«. Z njo je imelo proti pričakovanju

lep uspeh. L. 1937. je bila izdana nova brošura pod naslovom »Pomoč gluhomni mladini«. Knjižica je imela ta neposredni uspeh, da se je začelo oglašati čedalje večje število slovenskih občin, ki so darovale podpore za plemenite cilje društva. Medtem je predsednik društva dr. Henrik Steska izposloval, da je prosvetno ministrstvo priznalo odpustnico gluhomnic za sprječevalo o dovršeni meščanski šoli za gluhomne. S tem je bil za nadarjene gluhomne omogočen dostop v poklice, ki bi jim sicer ostali zaprti.

Društvo je dalje zbiralo denarne prispevke v glavnem s tem, da je vabilo vse ljudi dobrega srca v krog svojih članov. Tako si je ustvarilo sicer skromen, pa vendar koristen vir dohodkov, s katerimi je podpiralo pomoči najbolj potrebne gluhomne. V desetih letih je društvo razdelilo skoro 100.000 dinarjev podpor. Prvi predsednik društva je bil dv. svetnik v pok. Fran V�ernjak, drugi univ. prof. dr. Henrik Steska, tretji predsednik deželnega sodišča dr. Oton Papež, sedanjí predsednik pa je veletrgovec Andrej Šarabon.

Društvo je skrbelo tudi sicer za čim večjo izobrazbo gluhomnih. Izposlovalo si je poučne filme in jih kazalo otrokom. Mnogokrat je organiziralo zimsko pomoč gluhomnim otrokom, posebno pa miklavževa obdarovanja. Društvo je dalje dajalo denar za obliko otrok, ki so šli k prvemu sv. obhajilu in k sv. birmi, dalje za popravilo zob in za nakup očal. Nič manj se ni trudilo, da bi spravilo svoje varovance v uk v raznih obrtih. Med drugim je na primer neki ljubljanski zdravnik poskusil izobraziti enega dečka v zobotehniški stroki. Uspeh ni izostal in zdravnik se zelo pohvalno izraža o njegovih sposobnostih. Mnogokrat je društvo vzdrževalo take gluhomne, ki so največje sirote. Društvo je ustanovilo tudi poseben sklad za dom gluhih. Za temeljni kamen je daroval predsednik g. Šarabon 10.000 dinarjev. Ta dom naj bi bil zatočišče za tiste gluhomne, ki so že bili v poklicih, pa jih je doletela brezposelnost.

Društvo so bile naklonjene mnoge slovenske občine in mnogi denarni zavodi. Za svojo desetletnico je društvo izdalo posebno spomenico, ki podaja točen pregled vsega dela in žrtv, ki so jih društveni delavci in številni dobrotniki prispevali za varstvo in boljše življenje gluhomnih otrok.

Lep uspeh hrvaških pevcev v Mariboru

Maribor, 23. marca.

V soboto zvečer je gostovalo v Mariboru Hrvaško pevsko društvo »Kolo«, ki je priredilo v veliki Unionski dvorani svoj koncert. Društvo je prispelo v soboto zvečer z ljubljanskim vlakom v Maribor, kjer jim je na kolodvoru mariborsko meščanstvo priredilo svečan sprejem. Iz Zagreba je prišlo nad 100 pevcev in pev. Z velikim uspehom je bil izveden elitni program hrvaških in vseslovanskih kompozicij, kar je pomenilo za Maribor redek kulturni in glasbeni dogodek. Prireditelj je bila izvedena v okvirju Glasbene matice v Mariboru. Velika Unionska dvorana je bila nabito polna. Mešani zbor je dirigiral g. Boris Papandopulo, dirigent Narodnega gledališča v Zagrebu. Program je bil razdeljen v dva dela. Prvi del je vseboval hrvaške in vseslovanske duhovne kompozicije, drugi del pa svetovne kompozicije. Po prvem sporedu zbor kakor tudi dirigent so bili deležni toplga aplavza, a hvaležna publika jih je obisjala s cvetjem. Pred začetkom drugega dela programa je pozdravil z lepimi besedami drage goste predsednik pevškega zbora Glasb. matice g. Anton Koren, nadalje predsednik tukajšnjega hrvaškega kulturnega društva »Napredak« industrijalec g.

Paljaga in tajnik pevškega društva »Kolo« iz Maribora železn. uradnik g. Anton Koršič. Vsem govornikom se je zahvalil za lepe besede podpredsednik H. P. D. »Kolo« g. dr. Drago Dujmovič. Ob tej priliki je bila izražena misel, da ta prireditelj nima samo pomen običajnega koncerta, temveč je to manifestacija nacionalne in kulturne vzajemnosti, vseslovanska manifestacija in manifestacija hrvaške pesmi. Po govorih hrvaškim pevcem so bili izročeni s strani govornikov lepi venci, dočim so gostje iz Zagreba govornikom podarili velike slike članov »Kola« kot spomin. Občinstvo je bilo naravnost navdušeno nad izvedenim programom in burno ploskalo. Bilo je tako navdušeno, da so gostje iz Zagreba morali dodati še dve pesmi. Splošno mnenje je, da je pred glasbo ljubečim občinstvom stal umetnik poleg umetnika, začeni od dirigenta pa vse do zadnjega peveca. Izvedba je bila odlična, interpretacija vzorna. Program je bil končan z odpetjem slovenske himne. Po koncertu je bil prirejen gostom iz Zagreba v hotelu »Orel« svečan banket, na katerem so spregovorili Vasilij Mirk, komponist in prof. na tukajšnji trg. akademiji, industrijec Drago Paljaga in Veko. slav Zrnc, predsednik pevške župe »Lisinski« in tajnik HPD »Kolo« iz Zagreba.

Mariborske novice čez nedeljo

Občni zbor Jadranske straže. Mestni odbor Jadranske straže v Mariboru je imel danes predpoldne v restavraciji Novi svet svoj redni občni zbor, ki sta se ga med drugimi udeležila okrajni glavar L. Eiletz in zastopnik mestnega župana ravnatelj Rodošek. Zbor je vodil predsednik polkovnik Kiler, na katerega predlog je bila Nj. Vel. kralju Petru II. odposlana vdanostna brzojavka. Poročila so poleg predsednika podali tajnik prof. Bizjak, blagajnik Silvo Rode. Skupno šteje društvo 456 članov. Dohodkov je imelo 39.304,55 din, izdatkov pa 36.453,25 din. Premoženje znaša din 15.278,75. Pri volitvah je bil izvoljen za predsednika polkovnik Kiler, za I. podpredsednika dr. Turalo, za II. podpredsednika prof. Sila, za blagajnika Silvo Rode, za I. tajnika prof. Bizjak, za II. tajnika Marino Kralj.

Inkasant izginil z zaupanim mu denarjem. Svetloslikar Franc Kolman s Teznega je pred desetimi dnevi izročil svojemu inkasantu Josipu Stalciju 2905 dinarjev z naročilom, naj jih dostavi raznim strankam. Stalcij pa se sam ni več vrnil, denarja pa tudi strankam ni izročil. Policija ga tudi na stanovanju ni našla.

Sam svoj detektiv. Lani meseca novembra je bilo vlomljeno v barako zasebnika Ivana Kumarja v Zg. Radvanju. Med drugim mu je vlomilec odnesel zimsko suknjo. Kumar ima v sebi brčkone nekoliko detektivske sposobnosti in se je sam vztrajno lotil iskanja vlomilca. Šele sedaj se mu je posrečilo, da je našel neko sled. Pred kratkim je v neki starinarini izsledil svoj plašč, ki ga je tam prodala neka oseba, katere ime je znano, pa je doslej še niso mogli izslediti.

Ne iztepa je cunj na ulico. Neka postrežnica je bila prijavljena policiji, ker je kar na ulico stevala prašne cunje. Ker se je ta razvada v Mariboru precej razpasla, je začela mariborska policija v takih primerih zelo strogo nastopati. Tudi to postrežnico bo policija strogo kaznovala.

Tat — prosjak. Službujoči stražnik je v ne-

Celje

+ Feliks Mahor. Danes zjutraj je zatisnil svoje trudne oči znani šolnik, 83 letni učitelj v pokoji Feliks Mahor. Pokojni je bil vzoren vzgojitelj in zaveden Slovenec ter vnet katoličan ter podpiratelj našega časopisja. Po tridapolnih letih v šoli je bil več let blagajnik v Ljudski posojilnici. Zapuščena vdova Roga, katero je smrt hudo prizadela. Ob bridki izgubi ji izrekamo naše iskreno sožalje! Pokojnika bomo spremili na zadnji poti v sredo, dne 26. marca ob 4 popoldne iz mrtvašnice na mestnem pokopališču, kjer ga bodo položili v rodbinsko grobnico. Naj pokojni uživa večni mir za vsa dobra zemeljska dela!

Ljubljana

Koledar

Danes, ponedeljek 24. marca: Gabrijel. n. Torek, 25. marca: Marij. ozn.

Obvestila

Nočno službo imajo lekarne: mr. Bakarčič, Sv. Jakoba trg9; mr. Ramor, Miklošičeva cesta 20; mr. Murmayer R., Sv. Petra cesta 78.

Mestno zdravniško dežurno službo bo opravjal od ponedeljka ob 20 do srede do zjutraj mestni zdravnik dr. Debelak Gvido, Tyrseva cesta 62, telefon št. 27-29.

Posetite jutri ob 8 zvečer Frančiškansko dvorano, kjer bodo uprizorili šentjakobčani tragedijo »Via malac. Predprodaja vstopnic v pekarni Petrič, Florjanska ulica 29, na dan predstave pa v Frančiškanski dvorani.

Sprememba v vodstvu društva Rdečega križa v Ljubljani. Ker je bil gospod dr. Oton Fetič, predsednik pododbora društva Rdečega križa v Ljubljani, izvoljen za predsednika banovinskega odbora društva Rdečega križa, je prevzela gospa Krofta Minka, soproga glavnega bančnega ravnatelja predsedstvo pododbora društva Rdečega križa v Ljubljani. Za I. podpredsednika je bil izvoljen gospod Hočev var Maks, ravnatelj meščanske šole v pok., za II. podpredsednika pa gospod Gregorka Miroslav, višji železniški svetnik v poklju. Novo vodstvo Rdečega križa v Ljubljani nam je porok, da bo društvo tudi v bodoče vršilo uspešno svoje človekoljubne naloge.

Barve v gorah. Predavanje Slavka Smoleja pod tem naslovom je tako zelo dobro uspelo, da moremo trditi, da je ne samo preseglo vsa pričakovanja, temveč, da ga moremo označiti kot najboljšje dosedanje alpinistično-skiopistično predavanje v Ljubljani. Zaradi tega se je odbor AS Skale odločil za ponovitev predavanja v sredo 26. t. m. ob 20 v frančiškanski dvorani. Opozorjamo že vnaprej vse zainteresirane, naj si nabavijo vstopnice v predprodaji v kinu Union, da se ne bo zgodilo tako kot zadnjič, ko je moral marsikdo oditi domov, ker ni bilo več vstopnic na razpolago.

Za Veliko noč bo vsakdo, ki se zanima za našo umetnost in narodopisje, rad segel po razglednicah Slovenske straže, ki pridejo te dni v prodajo po vseh večjih krajih širom Slovenije.

Jugoslovanski touring klub, podružnica Ljubljana, obvešča svoje članstvo, da se bo vršil redni letni občni zbor kluba, danes dne 24. t. m. ob 20, v restavraciji »Činkolec«, Poljanska cesta 21.

Aktualno predavanje Pedagoškega društva. Pedagoško društvo v Ljubljani priredi danes, 24. t. m. nad vse aktualno predavanje »O predlogih za novi zakon o ljudskih šolah«. Govoril bo priznani naš šolski in pedagoški delavec g. prof. Gustav Šilih iz Maribora. Predavanje se bo vršilo ob 18 popoldne v predavalnici Mineraloškega inštituta na Univerzi. Opozorjamo na to predavanje vse, ki se zanimajo za pereči problem naših ljudskih šol. — Vstopnine ni.

Pogled v sodobno Turčijo je naslov predavanja, ki ga bo imel urednik in publicist g. Božidar Borko v sredo dne 26. t. m. na Ljudski univerzi (Kongresni trg. mala dvorana filharmonije). Začetek ob 20. Vstopnine ni.

— Uradni kratice za dinarje in pare. Po razpisu ministrstva financ z dne 21. januarja 1941, št. 214/VIII, je še vedno v veljavi naredba z dne 11. novembra 1921, I. št. 12821, Ur. l. št. 337/146, s katero sta odrejani za dinarje in pare kot obvezni uradni kratice: »Dine« in »p«. Prva kratica se piše vedno z veliko črko, druga z malo, obe pa brez krajske pike. Uporaba drugih tozadevnih kratice ni dopustna.

Ljubljansko gledališče

Drama. — Začetek ob 20.

Ponedeljek, 24. marca: Zaprtó.
Torek, 25. marca: »Brez tretjega«. Red. Torek. Gostovanje Vike Podgorske in Hinka Nučiča, članov zagrebske Drame.

Opera. — Začetek ob 20.

Ponedeljek, 24. marca: »Faust«. Izven.
Torek, 25. marca: »Traviata«. Gostovanje belgrajske sopranistke Zlate Gjungenčeve.

Mariborsko gledališče

Ponedeljek, 24. marca, ob 20: »Brez tretjega«. Gostovanje Podgorske in Nučiča, Red C. Zadnjič.

Vojni invalidi v Celju so si ustanovili zdravstveno zadrugo

Celje, 23. marca.

V veliki dvorani v Narodnem domu v Celju se je zbralo dopoldne na letnem zborovanju nad 300 ljudi, članov okrajnega odbora Združenja vojnih invalidov v Celju, in njihovih svojcev. Občnega zbora so se udeležili med drugimi tudi celjski župan dr. Vorsič, okrajni podnačelnik dr. Otrin, zastopniki vojaške oblasti in Združenje rez. podoficirjev, predsednik Oblastnega odbora g. Štefe Matko iz Ljubljane, zastopnik inv. sodišča dr. Papež in polic. komisar Velkavrh.

Po pozdravnih uvodnih besedah predsednika Združenja Orla je po pozdravu predsednika Oblastnega odbora, ki je vodil zborovanje, pozdravil navzočega župana dr. Vorsič in želel občnemu zboru kar največ uspehov.

Predsednik Orel je poročal o velikem in težkem delu organizacije v zadnjih dveh letih, ko je dosegla po borbah lepe uspehe. Invalidi imajo novo uredbo, s katero so mnogim že priznane pravice. Organizacija je mnogo delala tudi na izpopolnitvi nove uredbe. Priglasenih je bilo nad 7000 prijav, od katerih jih je sodišče rešilo že 5000. Predsednik je izrekel vso zahvalo sodišču, zlasti navzočemu sodniku dr. Papežu. Tajniško in blagajniško poročilo je podal Kovač. Ob zaključku je sporočil vsem, da odstopa od tajniških poslov, katere je opravljal 12 let. Predsednik Orel se je marljivemu tajniku zahvalil za neumorno in nesebično delo za organizacijo. Nato je poročal o delu invalidskega sodišča sodnik g. dr. Papež. Invalidsko sodišče je sprejelo 7500 prijav, od teh jih je rešilo nad 5000, 850 pa jih je že v delu. Izrekel je zahvalo upravnemu odboru in gđ. Mravljakovi za sodelovanje.

Nato je poročal o delovanju Oblastnega odbora g. Štefe. Invalidi so vodili zakonito borbo in dosegli lepe uspehe. Predsednik je poudarjal, da je invalidska organizacija patrio-

tična, nacionalna in narodnoobrambna organizacija. Po zakonu iz l. 1929. je bilo v državi 57.000 invalidov, ki so prejeli 83 milij. Din. po novi uredbi je sedaj že 120.000 invalidov, ki prejema 300 milij. Din. V Sloveniji imamo 8500 invalidov, neresenih zadev je še 10.000, pričakovati pa je, da bo skupno nad 11.000 članov, ker bodo mnogi odpadli. V Sloveniji so sprejemali invalidi po zakonu iz l. 1929. 8 in pol milij. Din. po novem zakonu pa dobivajo 25 milij. Din.

V bodoče se bodo invalidi še borili, da praktično uveljavijo prednost zaposlitve invalidov pri vseh nameščenjih. Minister socialne politike je ustanovil komisijo za spremembo uredbe o invalidih. Zadeva je zastala, ker zahtevajo Hrvatje samostojno Združenje. Vedno bolj očitno se vidi potreba zvišanje invalidnih vojniim vdovam. Gradnja moderne ortopedske delavnice, ki se gradi v Ljubljani iz narodnega inv. fonda, bo veljala 4 in pom. milij. dinarjev.

Bodoče naloge Združenja: Skrbeti za sodelovanje z vojaškimi in političnimi oblastmi, uveljaviti brezplačno zdravljenje vojnih invalidov v zdraviliščih Dol. toplice, Rogaska Slatina in na morju, vztrajati na enakopravnem Združenju invalidov kraljevine Jugoslavije. Treba bo tudi spremeniti uredbo o bolezenskih invalidih. Sklenjeno je bilo nadalje, da se ustanovi v Celju za okraj zdravniška zadruga, pri kateri bodo dobili brezplačno zdravljenje vsi invalidi in njih svojci, oziroma družine. Invalidi so nato sprejeli resolucijo, v kateri zahtevajo, da se finančni minister pooblasti, da izda poseben ukrep za izdajanje izrednih podpor, kakor jih prejema državni upokojenci, zlasti v teh težkih časih.

Pri volitvah so bili izvoljeni v upravní odbor gg.: Orel, Blagotinšek, Kovač, Znidarič in Aubrecht, v nadzorni odbor pa gg. Kuhar, Deržek in Slana.

Uspešna nogometna bitka Jugoslavije z Madžarsko na treh frontah

V Belgradu Jugoslavija juniorji : Madžarska juniorji 3 : 1, Jugoslavija A : Madžarska A 1 : 1, v Budimpešti Jugoslavija B : Madžarska B 0 : 2

Belgrad, 23. marca.

Za današnje prvo mednarodno tekmo v letošnjem letu, v kateri sta nastopila jugoslovansko in madžarsko zastopstvo juniorjev in A moštva, je vladalo v Belgradu ogromno zanimanje. Lepo vreme je omogočilo veliko udeležbo, tako da se je na igrišču BSK do trenutka, ko se je začela tekma naših in madžarskih juniorjev, zbralo že okoli 10.000 gledalcev.

Boj najmlajših zastopnikov

Ob zvokih naše in madžarske državne himne sta ob tričetrti na dve nastopili naše in madžarsko moštvo v naslednjih postavah:

Jugoslavija: Petrič, Kokeza, Djukić, Krstić, Čajkovski, Ljuštica, Smole, Peštaj, Mitić, Djajić, Strugar.

Madžarska: Dozsan, Lering, Nemeth, Lorant, Bakozs, Rotenmiller, Halossi, Harszany II., Borbely, Beky, Turbeky.

Igra je v prvem polčasu potekla v lahki premoči gostov, ki so pokazali svojo premoč zlasti v igri z glavo. Naši so od časa do časa napadali v glavnem po triu, tako da naši krili nista mogli pokazati svojega znanja. Nosilec vseh napadov je bila desna stran s Smoletom na krilu in Peštajem na desni zvezi, ki je bil najnevarnejši napadalec. Glavno breme v prvem polčasu je ležalo na obrambi, v kateri so bili glavni stebri Petrič v голу, Kokeza kot desni branilec in Čajkovski kot srednji krilec. Madžari so lepše grajeni in zlasti v igri z glavo prekašajo naše. To pa so naši nadomestili s svojo izredno požrtvovalnostjo.

Odlična igra naših v II. polčasu

Ko se je začel drugi polčas, je bilo na igrišču že okrog 15.000 gledalcev. V tem polčasu so se naši končno otresli nervoznosti. V njihovih vrstah je zavlada spet red in začeli so se nevarni napadi z naše strani. Edino voditelj napada Mitić je kvaril skupno igro. Lahko rečemo, da je bil to sploh najslabši igralec. Smole, pri katerem se je v prvem polčasu videlo, da ima majhno tremo, je v drugem polčasu postal vedno boljši in je pred koncem igre že navdušen priznanje občinstva s svojo pametno in odločno igro. Z dvema lepima goloma, ki sta bila plod njegove prisrčnosti in odločnosti, je zagotovil našim juniorjem zmago.

Igra, ki so jo pokazali naši juniorji v drugem polčasu, je navdušila gledalce, tako da so se slišali celo vzkliki »To je igra! Igrajo boljše kot prvo moštvo!« Madžari so si prizadevali, da bi dosegli kaj več, vendar jim je naša obramba preprečila vse načrte. Med našimi juniorji so bili izvršni Petrič v голу, oba branilca, srednji krilec Čajkovski, v napadu pa Peštaj in Smole. Ostali, razen Mitića, so bili dobri.

Madžari so se predstavili kot homogeno moštvo, ki igra ostro. Edino v igri z glavo so boljši od naših. Tekmo je sodil dobro Mika Popović.

Kratek potek igre. Naša zmaga s 3 : 1

Začetni udarec imajo Madžari. Igra poteka na sredi igrišča. V drugi minuti napad naših po Smoletu, ki lepo poda na sredo Djajiću, toda madžarski branilec je višji in z glavo odbije žogo nazaj.

Jugoslavija A - Madžarska A 1 : 1 (1 : 1)

Po igri juniorjev se je začela tekma med prvima moštvoma Jugoslavije in Madžarske. Nastopili sta v naslednjih postavah:

Jugoslavija: Mrkušić, Brozović, Dubac, Manola, Jazbinšek, Djanić, Cimermančič, Valjarević, Božopić, Wölfl in Nikolić.

Madžarska: Csikos, Sycs, Biro, Sarosi III, Polgar, Lazar, Kincses, Beretz, Zsengeler, Bodola in Gyetvai.

Dobri Madžari, slabši naši v začetku

V prvih 33 minutah prvega polčasa igra naših ni zadovoljila. V naših vrstah je vladala precejšnja nervoznost. To so izkoristili gostje, ki so izvajali pravo ikshibijsko igro. Kljub svoji izvršni igri pa niso ustvarili dosti zrelih prilik za gol. Naši so nasprotno kljub slabi igri ustvarili mnogo zrelih šans, ki pa jih niso znali izkoristiti. Tvorci vseh teh neštetih lepih prilik je bilo levo krilo Nikolić, ki je bil obenem tudi najboljši mož. Naša obramba je imela mnogo opravka z Madžari. Imela je tudi nekoliko sreče. Po 30. minuti prvega polčasa pa so naši povežali svoje vrste in izvedli napad na napadom. Ti napadi so prinesli v 44. minuti izenačenje.

Odlično delo Jugoslovanov v drugem — toda Cimermančič!

Drugi polčas je pripadal našim, ki so popolnoma razbili madžarsko moštvo ter ga prisilili v obrambo, toda neverjetna smola pred golom in naravnost mizerna igra desnega krila Cimermančiča je preprečila, da tudi A moštvo izvojuje zmago, ki jo je zaslužilo. Če bi na desnem krilu namesto Cimermančiča igral Smole — so govorili gledalci — bi bili naši prav gotovo zmagali. V vsem drugem polčasu so imeli naši igro v rokah, gostje pa se le redkokdaj prišli pred naša vrata. Če upoštevamo vso igro kot celoto, moramo priznati, da so Madžari gospodovali le 20 minut v prvem polčasu, ko so pokazali tudi izvršten nogomet. Ostali del prvega polčasa je bila igra na obeh straneh približno enako vredna, drugi polčas pa je pripadal popolnoma našim. Zato bi naši po igri in po lepih priložnostih, ki so jih ustvarili, zaslužili zmago. Najboljši je bil Nikolić, ki ga niti izvršni Sarosi III. ni mogel zadržati, najslabši pa je bil brez dvoma Cimermančič, ki ne zasluži, da nosi državni grb na prsih. Ostali so bili dobri.

Gostje so pokazali star madžarski nogomet. Borbenost, točno podajanje in izvršna igra z glavo, to so bile njihove odlike. Igra je sodil dobro italijanski sodnik Scorzoni.

Prvi gol za Madžare — in izenačenje

Kratek potek: začetni udarec imajo naši, ki takoj prodre po Nikoliću. Ta pošlje v prvi

v polje. Pokaže se telesna premoč Madžarov in vsi dvoboji v igri z glavo se končajo v njihovo korist.

Prvi gol za Jugoslavijo

V 12. minuti je žoga na sredi igrišča. Ima jo Djajić, ki po tleh poda Peštaju, ta pa se z velikimi koraki spusti proti vratom in s 25 metrske daljave mimo padlega vratarja pošlje žogo v mrežo. Strel je bil prava bomba. Naši juniorji vodijo z 1 : 0. Po tem голу Madžari ostro napadejo, da bi izenačili, toda naša obramba prepreči vse njihove načrte. Naši juniorji napadajo dobro. Edina njihova napaka je, da forsirajo visoko igro, ki se bolj prilega Madžarom. Trideseta minuta bi bila skoro prinesla drugi gol. V 31. minuti nevaren napad Madžarov preko centra, ki so ga naši pustili nepokritega, toda Petričovo posredovanje prepreči gotov gol. Dve minuti pozneje se je izvršni Petrič spet izkazal. Od 30. do 35. minute je naše moštvo prestalo nekako majhno krizo. Potem so se naši juniorji spet zbrali in igrali enako močno kot Madžari do konca.

V drugem polčasu so se začeli ostri napadi naših, ki so prinesli precej nevarnosti madžarski obrambi. V 9. minuti je občinstvo zaglorno urnebesno proteste. Peštaj ostro prodre, toda naenkrat ga je madžarski srednjekrilec od zadaj objel okoli vratu ter položil na tla ter na ta način preprečil gotov gol. Naši igrajo boljše, kot v prvem polčasu. So stalno v premoči. 17. minuta prinese drugi krasni gol. Peštaj se prebije in ostro strelja.

Prvi Smoletov gol — 2 : 0 za Jugoslavijo

Vratar pade, toda ne more obdržati hude bombe, izpusti žogo in že je Smole pred njim ter z največjo prisrčnostjo pošlje žogo v mrežo. 2 : 0 za Jugoslavijo. Madžari začno spet s srede, prodre in srednji napadalec znižuje razmerje na 2 : 1. Po tem голу Madžari spet ostro pritisejo, da bi dosegli izenačenje. Igra poteka nekaj minut pred našim golom, toda naša izvršna obramba očisti vse. V 31. minuti naši izvedejo najlepšo kombinacijo, ki se je začela na desnem krilu pri Smoletu in končala na levem krilu z ostrim Strugarjevim strelom. Žoga gre na žalost čez prečko. Takoj nato je Smole iz skoro nemogočega položaja podal žogo levemu krilu, ki pa spet pošlje žogo mimo prečke.

Drugi Smoletov gol - in 3 : 1 za nas!

Od 33. do 35. minute so Madžari v napadu pred našimi vrati, potem pa naši spet preidejo v napad in v 43. minuti se Smole izkaže kot izredno razumen in prisrčen igralec. Ljuštica v 40. minuti pošlje ostro žogo na gol. Žoga udari v prečko in se odbije. Smole je, kot da bi vedel, da se bo žoga odbila, štartal in odbito žogo pošlje učinkovito v mrežo. 3 : 1 za Jugoslavijo. Občinstvo spet viharo vzklika Smoletu, naši igralci pa ga drug za drugim objemajo in poljubujejo. Tako se je končala lepa in razburljiva igra naših juniorjev z Madžari, ki nam je brez dvoma prinesla lepo in zaslužno zmago.

minuti oster strel preko prečke. Takoj nato so Madžari pred našimi vrati. Zsengeler strelja tudi čez prečko. V 8. minuti Madžari pridejo v vodstvo po levem krilu Gyetvaiju, ki je zaradi napake Brozovića in Jazbinška iz neposredne bližine zabil gol za Madžare. 1 : 0 za Madžare. Mrkušić v vratih tega gola ni kriv. Naši močno greše, ker forsirajo previsoko igro, ki gostom očitno bolj ugaja. V 14. minuti lep na-

Zborovanje zdravniške stanovske zbornice

Zdravniki ne bodo smeli več poučevati na dentistični šoli

Ljubljana, 23. marca.

Zdravniška zbornica, ki je obvezna organizacija vseh zdravnikov, je imela danes v Unioni svoje letno zborovanje ob številni udeležbi. Zborovanje je vodil predsednik primarij dr. Meršol, ki je po uvodnih besedah predlagal, da se pošljeta vdanostni brzojavki kralju Petru II. in knezu namestniku Pavlu ter pozdravna brzojavka ministru dr. Budisavljeviću. Skupščina je predlog sprejela s plaskanjem. Zborovalci so se nato oddolžili spominu umrlih tovarišev in jih počastili z enominutnim molkom. Nato je podal predsedniško poročilo dr. Valentin Meršol. V njem je med drugim izjavil:

»Prepričan sem, da govorim iz srca vseh članov zbornice, če trdim, da bodo vsi zdravniki kot doslej tudi v bodoče, posebno pa v primeru morebitnih zapletljen, v polni meri izpolnili svojo dolžnost do kralja, domovine in do vseh, ki so pomoči potrebni.«

Predsednik se je spomnil nato 20 letnice smrti dr. Oražna, potem pa poudaril, da je zahtevalo delo odbornikov mnogo požrtvovalnosti, za katero se vsem zahvaljuje. Sam je deloval na čelu zbornice že pet let. V tem času se je najbolj trudil za to, da bi prišlo do ustanovitve zdravniškega doma, v katerem bi bil sedež zdravniških organizacij. Tajniško poročilo je prebral zobozdravnik dr. Stanimir Vrhove iz Celja. Zbornica šteje danes 642 članov, med katerimi je 64 zdravnic. Mnogo posla dajejo zbornici razne zdravstvene ustanove, pri katerih so zdravniki nastavljeni. Nobena ugodnost zdravnikom ni poudarjena, za slikerne se morajo boriti. Nato so zborovalci obravnavali stanovske zadeve, prebran pa je bil tudi sklep Zveze zdravniških zbornic v Belgradu, da se dentistične šole ukinejo. Člani zdravniških zbornic ne smejo biti učitelji na teh šolah, ker bi bili tako nedisciplinirani člani svoje organizacije, po drugi strani pa bi prizadevali škodo tudi ljudskemu zdravju. Zdravniška zbornica se zavzema tudi za to, da bi se vsem zdravnikom v državni in samoupravni službi povečali dohodki.

Blagajnik primarij dr. France Debevec je podal obširno poročilo. Poudarjal je zlasti pomen zdravniške samopomoči v obliki sklada za onemo-

pad naših, toda Valjarević strelja vratarju naravnost v roke. Naši ostro napadejo in ustvarijo drugo za drugo lepe priložnosti pred nasprotnikovim golom, toda odločna madžarska obramba prekrži vse naše račune. V 23. minuti Madžari izvedejo nevaren napad na naša vrata, toda napad se za nas konča srečno. Madžarom nekoliko pomaga tudi vratar. V 23. minuti pa se naši popravijo, silovito napadejo in izsilijo dva zaporedna gola. Vsak napad po levi strani po Nikoliću pomeni nevarnost za Madžare. Vsa prizadevanja naših so kronana z uspehom šele v 44. minuti, ko Nikolić nenadno prodre, poda pred vrati stoječemu Valjareviću, ki žogo lepo obrne v gol. Tako se je končal prvi polčas neodločno. Jugoslavija : Madžarska 1 : 1.

Drugi polčas brez gola

Drugi polčas se je začel z ostrim napadom naših napadom, ki bi bil v 5. minuti kmalu prinesel zaslužen gol. Toda sreča, ki je spremljala Madžare, to prepreči. Prečka nad vrati je namreč dvakrat zaporedoma odbila žogo. Gola ni dopustila tudi neverjetna nerodnost Cimermančiča, ki ni znal niti iz nepo-

SK Ljubljana : Redarstveni (Zagreb) 2 : 0 (1 : 0)

Po zanimivi predtekmi med prvim moštvom Marsa in juniorjev Ljubljane, v kateri so juniorji zmagali s 3 : 2, so nastopili plavo-beli gostje iz Zagreba v naslednji postavi: Strelec, Krleža, Mezak, Božić, Petek I., Eberhardt, Tomek, Franjković, Košutić, Zupančič, Petek II. Ljubljana pa je nastopila nekoliko okrnjena takole: Rožič, Ceglar, Jerman, Pupo, Serce, Pelicon, Kroupa, Lah, Vovk, Pepček, Grošelj. Sodil je to prijateljsko srečanje pred približno 300 ljudmi inž. Mrdjen.

Gostje iz Zagreba so ambiciozno in pridno moštvo, v katerem je nekaj izrazito nadarjenih nogometašev, vendar pa kot celota ni zapustilo dojma ekipe, ki bi se odlikovala po posebno značilnih sposobnostih. Domači so zato tudi zaigrali v močno zloženem slogu, ki jim je onemogočil, da bi bili kaj večkrat poslani žogo v vrata Redarstvenega. Drugi polčas zlasti so skoraj večinoma igrali pred vrati gostov ter sta celo branilca večji del stala na zagrebški polovici igrišča. Kljub temu pa so člani Redarstvenega vendarle pokazali veliko požrtvovalnost, posebno v ožji obrambi in v halfliniji, ki je tej pridno pomagala. Oba branilca sta imela precej sreče, mnogokrat pa ju je reševal tudi sposobni vratar. Med halfi je bilo zlasti opaziti gibčnega Eberhardta in prisrčnega centerhalfa Petka. V napadu pa sta bila najboljša Košutić in nekdanji Ilirijan Zupančič.

Pri Ljubljani ožja obramba skoraj da ni imela dela. Rožič je prezebal, Ceglar in Jerman pa sta se šla halfe. Halflinija tudi danes ni igrala niti približno homogeno. Vidi se, da se kar nekako ne more vigrati. Mladi Pelicon je sicer nadarjen nogometaš, težko pa, da bi bil že zrel za nastope v resnih borbah, kakor bodo bližnje ligaške tekme. Serce ima dobre in slabe trenutke, je pa še kar precej zanesljiv, zlasti v razdiranju. Pupo pa ima nekako obojega pol: dobrih in slabih momentov enako mero. Napad je prav za prav igral brez kril. Grošelj je imel nerazložljivo, pa očitno tremo, Kroupa pa je zahajal preveč v sredo in je povrh imel še zelo sposobnega nasprotnega halfa. Pepček je igral mehko, kakor navadno, Vovk pa se je precej obiral. Zdi se tudi, da tega nadarjenega in res da občutljivega nogometaša starejši tovariši tudi nekoliko, morda za spoznanje preveč obdelujejo z nasveti, ki se vselej ne gibljejo v mejah vljudnosti. Za delo notranjega tria je pa prav gotovo potrebna duševna, prijateljska harmonija vseh

Prihodnja številka »Slovenskega doma« bo zaradi praznika v torek izšla šele v sredo opoldne.

sredne bližine potisniti žoge v gol. Prilike v 5. minuti drugega polčasa se niso več povrnile. Igra postaja od minute do minute razburljivejša. Naši ostro napadejo. Madžari so potisnjeni v obrambo in se vrte večinoma pred svojimi vrati ter le tu in tam napadejo in dajo nekoliko opravka našemu Mrkušiću. Vsa prizadevanja naših pa niso rodila uspeha zaradi žalostne Cimermančičeve igre. Cimermančič je zapackal prav vse.

Krasen uspeh proti najboljšim nogometašem Evrope

Igra se je končala v popolni premoči našega moštva z izidom 1 : 1. Čeprav so naši v drugem polčasu očitno prevladovali in gospodovali na zelenem polju, je vendar izid tekme ostal tak kakršnega si je sodnik Scorzoni zapisal konec prvega polčasa.

Jugoslavija B : Madžarska B 0 : 2

V Budimpešti je bila danes odigrana reprezentativna tekma jugoslovanskega in madžarskega B-moštva. Jugoslovani so sicer na oko igrali lepo, vendar pa šans niso znali realizirati. Za slabo igro napada je predvsem krivo notranje krilo, v katerem so drug zraven druge igrali trije igralci, ki v svojih moštvi stalno igrajo centerfora.

treh članov. Najboljši mož je brez nadaljnega Sandi Lah, ki dela v halfh in v napadu, ki deli žoge, pogumno starta, vodi igro in se realizira.

Današnja igra Ljubljane je bila zlozna. Mali rezultat pa, ki ga je moštvo doseglo proti Redarstvenemu, nikakor ne sme biti merilo za njeno resnično znanje, kajti treba je vedeti, da je prvenstvena tekma vse kaj drugega kot taki kondicijski treningi. Menimo, da Ljubljana tudi v ožje državno prvenstvo ne bo šla letos manj pripravljena in za uspehe manj sposobna, kakor pa druga leta. Čeprav bo konkurenca hujša kakor po navadi, je čisto gotovo, da bo tudi marsikakšen klub iz Ljubljane odhajal brez točke, in prav verjetno je, da Ljubljana ne bo nehala na najslabšem mestu.

Prvi gol je zabil v 36. minuti zelo lepo Lah, drugega pa Vovk v 16. minuti drugega polčasa. Sodil je inž. Mrdjen — precej z rokavicami.

Važna seja Vrhovne nogometne zveze

Belgrad, 23. marca. m. Dopoldne je bila tu seja upravnega odbora Vrhovne nogometne zveze. Na seji so določili termin za državno prvenstvo tekmovalcev, ki se začne 6. aprila ter konča 8. avgusta. Dalje so razpravljali tudi o zahtevi Haška, da se število sodelujočih klubov zviša in da se Haški omogoči sodelovanje pri tekmovalstvu za državno prvenstvo. Haškovo prošnjo so podpirali člani Hrvaške nogometne zveze. Nato pa so člani Srbske in Slovenske nogometne zveze podali svoje stališče. Člani Slovenske nogometne zveze so vztrajali na stališču, da je to vprašanje že rešeno ter da so samo zveze pristojne odločiti o tem vprašanju. Slovenska nogometna zveza ne more pristati na to, da bi se ta sporazum sedaj spreminjal prvič, ker sploh ni na razpolago terminov, drugič pa, ker je to vprašanje načelne značaja ter da se ne more dovoliti, da bi se ustvaril zgled, kar bi pomenilo nezaželeno posledice za bodoče. Nato je upravni odbor določil, da se Haškovi zahtevi ne ugodijo. Na koncu so razpravljali o terminu, kdaj naj se odigra nogometna tekma z Nemčijo. Nemčija je predlagala, da se tekma odigra 10. avgusta, naš upravni odbor pa je predlagal kot najbližji termin 15. junij.

Prvi nastop naših atletov

Zvesta četica ljubljanskih prijateljev slovenske atletike je po dolgem zimskem odmoru spet prihitela k teniškim igriščem Ilirije pod Čekinovim gradom, kjer je danes SK Ilirija priredila tek čez drn in strn. Današnjega teka so se v glavnem udeležili le člani prireditelja, nekaj svojih atletov pa je poslala tudi SK Planina. Tekaveč je bilo razmeroma malo, le 12 juniorjev in 5 seniorjev.

Zdi se, da naši atleti še danes ne pripisujejo sličnim pomladanskim gozdnim tekom potrebne važnosti. Gozdni teki po dolgem zimskem spanju so najslabše priprava atletov za predstoječo sezono. In to ne samo za tekače, ampak za tekmovalce vseh panog. Zato je tudi presenetljivo razmeroma malo število tekmovalcev. Gozdni teki nimajo nikdar značaja prave prvenstvene borbe in zato bi se jih morali udeleževati tekmovalci vseh panog v največjem številu. Mislimo, da bo pri prihodnjih gozdnih tekih več tekmovalcev kakor jih je bilo danes.

Kljub vsemu pa je današnji tek čez drn in strn v prireditbi SK Ilirije prav dobro uspel. Spet smo opazili nekaj mlajših moči, ki se navdušujejo za lepi atletski šport in ki kažejo prav lepe talente. Pred vsemi bi bilo omeniti prav dobrega Ilirijana Jana Janka. Ko je med starejšimi šel v borbo proti Celjanu Agrešu Tonetu, ki ima že prav lepe uspehe, bi mu nihče ne pripisoval kakšnih izgledov. V prav dopadljivem teku pa je zmagal Jan pred Agrešem.

Proga je bila prav lepo speljana po travniku okoli Čekinovega grada. En krog je meril približno 1000 metrov. Mlajši tekači so tekli progo dvakrat, starejši pa štirikrat.

Tehnični izidi današnjega teka SK Ilirije so bili:

Juniorji: 1. Bodraje Peter (Ilirija) 8:51.8. 2. Podlipec Ljubo (Ilirija) 8:55.2. 3. Pohar Lado (Ilirija) 8:58.1. 4. Magušar Janez (Sokol) 8:45.

Seniorji: 1. Jan Janko (Ilirija) 17:09. 2. Agreš Tone (Celje) 17:15.22. 3. Knez Rudi (Planina) 17:43.4. 4. Jerman Franc (Planina) 17:57. 5. Bašin Miloš (Ilirija) 17:58.